

Les arts, un dret i una professió

Published by [Interarts](#) [1] on 13/03/2023 - 12:17 | Last modification: 31/03/2026 - 07:52



A Catalunya i Espanya optar per la creació contemporània i la cultura com a sortida laboral és encara una aposta arriscada. Segons les dades d'una enquesta feta a 1.384 artistes i professionals de la cultura l'any 2022 per la Victoria Ateca i la Anna Vilarroya, més de la meitat dels professionals perceben dificultats a l'hora de viure de la seva feina i la majoria, és a dir el 80%, pensen que la societat ignora la precarietat i la irregularitat que la caracteritzen.

Cal celebrar doncs l'impuls de l'actual Ministeri de cultura al desenvolupament de l'Estatut de l'Artista i l'aprovació de les primeres propostes normatives àmpliament reclamades per part del sector des de fa molts anys i un compromís expressat en molts dels programes polítics de les eleccions de 2015. El procés de l'Estatut implica un exercici sempre difícil de diàleg amb el Ministeris de Hisenda, Seguretat Social, Treball o Educació.

Volem ser europeus però, si mirem arreu, veurem que a França, per exemple, als professionals del món de l'art, la cultura i la creació se'ls hi reconeix un estatut espacial com a professionals "intermitents" des de l'any 1936. L'any 2014 la vaga contra les polítiques d'austeritat del ministre F. Hollande va fer perillar força programacions i festivals. El sector cultural és molt més conscient de la seva rellevància econòmica i social concretada en dades com l'aportació al producte interior brut.

L'Estatut de l'artista hauria de servir doncs per a cohesionar el sector a casa nostra. El primer pas urgent és reconèixer la precarietat i establir mecanismes per corregir-la. Per això, seguint el model francès s'accepta que els contractes en l'àmbit artístic són especials perquè tenen una duració determinada; a més, es reconeix que és necessària una prestació d'atur que tingui en compte la intermitència que se'n deriva i que els creadors jubilats, que volen seguir actius, puguin cobrar la pensió sense detriment de rebre altres ingressos.

Però una altre aspecte greu que posa de manifest l'estudi del que parlàvem a l'inici és que només el 5% dels professionals de la cultura creu que la societat considera el seu treball essencial. Per això convé recordar altra vegada que la participació a la vida cultural per part de tota la ciutadania, sigui o no professional, és un dret fonamental i que només és possible garantir-lo si entenem l'educació com a dret que s'hi vincula. Cada vegada més artistes entenen i assumeixen aquesta responsabilitat educativa però falta formació i regulació.

El procés de redacció de l'Estatut de l'Artista ha permès agrupar sota el paraigües del Mercat de les Arts Escèniques, Mercartes, un espai de reflexió amb les entitats que treballem en l'educació, l'acció social i la mediació cultural. Hem debatut sobre les diferents vessants de la relació entre educació i cultura i hem aprovat un document de consens on s'especifica la necessitat de:

- Garantir la presència de la música i de les arts escèniques en els ensenyaments obligatoris, en l'educació infantil i en el batxillerat.
- Garantir l'educació artística de qualitat al llarg de totes les etapes educatives i garantir, al seu torn, la



igualtat d'oportunitats, el dret a l'accés a la cultura a través de les arts escèniques i de la música i des de l'àmbit educatiu.

- Millorar la formació artística dels docents tant inicial com contínua.
- Establir mecanismes d'enfortiment de l'educació artística a través del professor auxiliar d'arts escèniques a l'aula.
- Posar en valor de les arts escèniques i de la música com a element multidisciplinari per a complementar el currículum acadèmic obligatori.
- Promoure programes de residències artístiques que afavoreixen la recerca i la innovació en entorns educatius formals.

En el marc d'aquest procés, comença a circular l'avantprojecte de nova llei de regulació dels Ensenyaments Artístics Superiors i de caràcter professional, una qüestió que encara està pendent al nostre país i que ràpidament ha generat posicionaments en el món universitari. El debat promet ser llarg i complicat.

A Catalunya, totes aquestes qüestions han estat assenyalades en els darrers anys per el CoNCA i plantejades en la Carta de les Arts a l'Educació resultant del congrés celebrat fa uns mesos. Aquesta Carta i l'experiència catalana l'hem traslladada a la taula de debat i celebrem que l'Estatut de l'Artista contempla reclamar a aquesta propera llei d'ensenyaments artístics el replantejament de la funció de l'art en l'ensenyament general, l'acreditació de l'experiència professional per accedir a l'oferta laboral en centres de formació artística, l'ampliació d'itineraris formatius per incloure disciplines i perfils encara no reglats, la possible creació d'universitats o facultats de les arts o el desplegament del Pla Bolonya fins als estudis de doctorat.

Esperem ara que els programes electorals que aviat veurem defensar tinguin en compte tota aquesta energia generada. El sector cultural i artístic té molta feina a fer i la seva contribució al nou contracte social que propugna la Unesco és indiscutible.

[Gemma Carbó, Presidenta del Patronat de la Fundació Interarts](#) [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: treball cultural i professionals

Tags: drets culturals

Tags: educació i cultura

Tags: polítiques culturals

Tags: valor públic de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2023/03/arts-dret-professio>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interarts>

[2] <https://interaccio.diba.cat/members/carborg>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9163>